

Visatlas Zeeland gereed!

Zeeland staat bekend om zijn visrijkdom. Tienduizenden sportvissers en sportduikers uit binnen- en buitenland genieten van de rijke Zeeuwse visgemeenschap. Ondanks de populariteit van deze soortgroep ontbrak er nog een boek over de Zeeuwse visfauna. Met de publicatie "Vissen in Zeeland" in maart, waar zeven jaar aan gewerkt is, komt hier verandering in. Uniek is dat zowel de zoete als de zoute vissoorten behandeld worden; dit is nog niet eerder gebeurd in Nederland. Het boek beschrijft alle 176 vissoorten die ooit in Zeeland zijn waargenomen. Het is mooi opgemaakt en bevat van alle soorten schitterende foto's.

Aanleiding

Het idee voor een Zeeuwse visatlas bestaat al langere tijd. Iedereen was het er over eens dat bij een provincie die zo rijk is aan water een visatlas hoort. Eind 2012 namen Het Zeeuwse Landschap, RAVON en Stichting Zeeschelp daarom het initiatief voor een atlasproject. Vele mensen hebben zich sindsdien ingezet om dit project tot een succes te maken. Meer dan honderd mensen hielpen met het veldwerk en 40 schrijvers en 39 fotografen leverden een bijdrage aan het boek. Het wordt uitgegeven door Het Zeeuwse Landschap in de reeks "Fauna Zeelandica" met als doel om de kennis over de Zeeuwse fauna te verbeteren en soorten beter te kunnen beschermen.

Veranderingen in de visstand

In de verspreidingskaarten van het boek zijn de waarnemingen (weergegeven op kilometerhokniveau) in de volgende drie categorieën onderverdeeld: voor 2000, vanaf 2000 en beide periodes. Voor de soorten waarvoor voldoende gegevens beschikbaar zijn, worden ook de trends beschreven. Zo blijken exotische vissoorten als zwartbekgrondel, marmergrondel en blauwband steeds meer wateren te koloniseren. Soms gaat dat ten koste van inheemse soorten zoals de beschermde rivierdonderpad, waarvan het leefgebied is overgenomen door de zwartbekgrondel. Gelukkig zijn er ook positieve ontwikkelingen gaande. Zo doen verschillende haaiensoorten het goed in de Oosterschelde en is de fint, een trekvis die in de 20^e eeuw verdween uit de Schelde, bezig met een comeback. Overigens gaat het met veel trekvissoorten nog niet goed. Elft, zalm en Europese steur stierven uit door waterverontreiniging, overbevissing, habitatvernietiging en stuwen die op de weg naar de bovenstroomse voortplantingsgebieden werden aangelegd. Voor deze kritische trekvissoorten is er nog een lange weg te gaan.

Ontwikkelingen in Zeeuwse wateren

Het boek gaat ook in op de ontwikkelingen van de Zeeuwse zeearmen die werden afgesloten door de aanleg van de Deltawerken. Zo veranderde het Krammer-Volkerak van een brak intergetijdengebied naar een zoetwatermeer, waarin

Vissen voor de visatlas in Saeftinghe, Zeeland.
(Foto: Mark Dobbelaar)

tegenwoordig uitgestrekte velden met waterplanten voorkomen. Waar hier voorheen tongen en schollen op de bodem lagen, vinden we nu kleine modderkruipers.

Vervolg

De visstand is voortdurend in beweging en daardoor valt er ook de komende jaren nog genoeg te ontdekken. Zo gaan we verder met de monitoring van de intrek van glasaal die in 2017 gestart is. We hopen dat iedereen zijn of haar viswaarnemingen blijft doorgeven via Waarneming.nl of Telmee.nl, en dat de atlas mensen juist extra gaat motiveren om dit te doen. Mocht je interesse hebben om een bijdrage te leveren aan het inventariseren van vissen in Zeeland, neem dan contact op met: s.ploegaert@ravon.nl.

Dankwoord

Bij deze willen wij alle vrijwilligers en organisaties, die een bijdrage geleverd hebben aan het atlasproject en het boek enorm bedanken. We hebben erg genoten van de samenwerking en zonder jullie zou het boek niet geworden zijn wat het nu is. Speciale dank gaat uit naar de organisaties die een financiële bijdrage hebben geleverd: Rijkswaterstaat, Waterschap Scheldestromen, Provincie Zeeland, de Nationale Postcode Lotterij, Nationaal Park Oosterschelde, Sportvisserij Nederland, Sportvisserij Zuidwest Nederland, Bureau Zeeweringen & Natuurmonumenten.

Boek bestellen

Het boek is te bestellen via de website: <https://www.hetzeeuwse-landschap.nl/boeken> en in België via de Nederlandstalige Liga voor Onderwateronderzoek en Sport (NELOS). De prijs is €15,- (€19,90 voor niet-donateurs).

Pepijn Calle & Lucien Calle (Zeeuws Landschap), Jan Kranenburg (RAVON) en Marco Dubbeldam (Stichting Zeeschelp)

